

ІПКЄФ
НФДУ

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Кафедра фармацевтичної технології, стандартизації та сертифікації ліків

Матеріали

*III Науково-практичної Internet-конференції
з міжнародною участю*

ФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Харків, 16 червня 2026

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА АНТИМІКРОБНОЇ АКТИВНОСТІ ТОПІЧНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ ЦИМІНАЛЮ

Скупий І. М., Количева Н. Л., Пухальська І. О.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

gladishevvv@gmail.com

Вступ. Незважаючи на широке впровадження у медичну практику антибактеріальних препаратів піодермії залишаються важливою проблемою сучасної дерматології. В економічно розвинених країнах інфекції шкіри та м'яких тканин, у тому числі піодермії, становлять близько 30% усіх інфекційних захворювань. В останні роки особливе занепокоєння викликає зростання антибіотикорезистентності основних збудників піодермії *Staphylococcus aureus* та *Streptococcus pyogenes*, що багато в чому обумовлено нераціональним та безконтрольним застосуванням антимікробних препаратів. Дані патології складають велику групу різних за клінічними формами, течією та прогнозом дерматозів в основі яких лежить гнійне запалення шкіри, її придатків та підшкірної жирової клітковини. Даний патологічний процес, що проходить в основному під впливом стафілококів і стрептококів обумовлений впливом на дерму різних продуктів метаболізму, що виділяються піогенними коками в процесі їх життєдіяльності. Піодермія часто ускладнює шкірні захворювання, що часто супроводжуються свербіжом, особливо коростою, екземою, нейродермітом, атопічним дерматитом. Нерідко вторинна піодермія спостерігається при пухирчатці, герпесі, що оперізує, мікозах, виразково-некротичному ангіїті. При цьому піодерміям часто супроводжує грибова інфекція, яка суттєво ускладнює перебіг основного захворювання, сприяючи його алергізації та підвищенню резистентності до лікування. Тому фармакотерапія гнійничкових захворювань шкіри має поєднувати етіотропну складову, що впливає безпосередньо на збудника патології та патогенетичну, що сприяє усуненню супутніх факторів.

У зв'язку з тим перед фахівцями в галузі дерматології та клінічної косметології і фармації постійно стоїть питання про розробку та створення нових ефективних дерматологічних препаратів або дерматологічних лікарських форм з антибактеріальною, протигрибковою, репаративною, антиапоптичною, антиейджинговою, протизапальною, антиоксидантною активністю.

Циміналь - пара-нітро- α -хлоркоричний альдегід, що використовується в медичній практиці у складі для терапії та профілактики гнійних ускладнень при пошкодженні м'яких тканин, для профілактики та лікування хвороб сечостатевої шляхів, викликаних трепонемами, гонококами, трихомонадами. Наприкінці 80-х років минулого сторіччя на його основі був зареєстрований препарат «Цидіпол», який у вигляді розчину для уретрального застосування використовували у венерологічній практиці. Також вітчизняними дослідниками доведений широкий спектр антимікробної активності циміналю і його фармакологічна нешкідливість.

На кафедрі технології ліків Запорізького державного медико-фармацевтичного університету на підставі комплексних фізико-хімічних,

фармако-технологічній та біофармацевтичних досліджень розроблено склад і технологію новітньої лікарської форми для використання у комплексній топічній патогенетичній терапії піодермій – мазі для зовнішнього застосування. Запропонований фармакотерапевтичний засіб містить композицію циміналю з рослинними екстрактами ромашки, календулі, деревію та алое на емульсійному носії типу о/в.

Метою даної роботи є дослідження специфічної активності мазі з циміналем на тлі лікарських засобів, що використовуються в практичній дерматології за тими ж клінічними показниками.

Методи дослідження. Антимікробну активність маzewої композиції циміналю з фітоекстрактами на емульсійній основі та основи-плацебо визначали методом дифузії в агаризовані середовища (метод «колодязів»), відносно модельних штамів грамполозитивних, грамнегативних патогенних бактерій та грибів *Candida albicans*. В якості препарату порівняння використовували мазь стрептоцидову 10% (ФФ «Віола», Україна), що застосовується для терапії піодермій.

Результати дослідження. Результати визначення антимікробної активності м'якої лікарської форми з циміналем для терапії піодермії і її емульсійної основи-носія, а також референтного препарату наведені на табл. 1.

Таблиця 1. Порівняльна антимікробна активність м'яких лікарських форм для топічної терапії піодермії

Об'єкт дослідження	Зони затримки росту, мм (M ± m)				
	<i>Staphylococcus aureus</i>	<i>Bacillus subtilis</i>	<i>Escherichia coli</i>	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	<i>Candida albicans</i>
1. Композиційна мазь з циміналем	14,7 ± 0,33*	15,7 ± 0,67*	11,3 ± 0,33*	13,7 ± 0,33*	9,3 ± 0,33*
2. Мазь стрептоцидова 10% (ФФ «Віола», Україна)	11,3 ± 0,33	12,3 ± 0,33	8,3 ± 0,33	11,3 ± 0,33	7,3 ± 0,33
3. Мазь-плацебо	0	0	0	0	0

Примітка: * - $p < 0,05$ по відношенню до референтної групи

Висновки. У результаті проведених досліджень виявлено високу антибактеріальну і помірну протигрибкову активність маzewої композиції циміналю з фітоекстрактами ромашки, календулі, деревію та алое на емульсійній основі, яка в 1,3 рази перевищує таку ж для мазі стрептоцидової 10%, що традиційно використовується для топічної терапії піодермій.

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІНИ НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІЛЬНОСТІ	237
¹ Самборський О. С., ² Слободянюк М. М.	237
АКТУАЛІЗАЦІЯ НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА "АПТЕЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ" ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ СУЧАСНОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ	240
Серебрякова О. В.	240
МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ НА БЮДЖЕТ ВПРОВАДЖЕННЯ ФАРМАКОГЕНЕТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ ПРИ РЕЗИСТЕНТНІЙ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ	243
Скавінська О. О.	243
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОЛІМЕРНОЇ ОСНОВИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПЛІВКОУТВОРЮЮЧОГО РАНОЗАГОЙНОГО ЗАСОБУ	244
Скаржинець В. В., Шумейко М. В., Козіко Н. О.	244
ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ НА ЯКІСТЬ МАЗІ З ЕКСТРАКТОМ <i>ANTHYLLIS VULNERARIA L.</i>	246
Січкара А. А., Криклива І. О., Манський О. А., Сутковенко Я. В.	246
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА АНТИМІКРОБНОЇ АКТИВНОСТІ ТОПІЧНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ ЦИМІНАЛІУ	251
Скупий І. М., Количева Н. Л., Пухальська І. О.	251
ДОКЛІНІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ЦИТОТОКСИЧНОСТІ ЕКСТРАКТУ РОЗТОРОПШІ ПЛЯМИСТОЇ ТА ШОЛОМНИЦІ БАЙКАЛЬСЬКОЇ	253
Старчікова О. В., Сліпченко Г. Д., Підгайна В. В.	253
ІЗОЛЮВАННЯ ЛЕВОЦЕТИРИЗИНУ З БІОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	256
Стаховська К. С., Михалків М. М., Івануса І. Б.	256
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ТАБЛЕТОВАНИХ ПРЕПАРАТІВ МАГНІУ: ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІ АСПЕКТИ	257
Тібеж В. М., Савченко Д. С., Шумейко М. В.	257
ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ ВИДІВ ЗНІТУ	259
¹ Умінська В. А., ² Георгіянц В. А., ² Михайленко О. О.	259
ВАГІНАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ: ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕСАРІЇВ ЯК ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	260
Федоровська М. І.	260
АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ НА ОСНОВІ КОМПОНЕНТІВ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ	264
Фетісова О. Г. ¹ , Шпичак О. С. ¹ , Богдан Н. С. ² , Сліпцова Н. А. ³	264
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ І МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	281
Філіпець Н. Д., Геруш О. В., Філіпець О. О.	281